

รายงานนวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้
เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
ของสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรม
การศึกษา

ประจำปี ๒๕๖๘

นางสุกัญญา บุญหยาด

ตำแหน่งครู

วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนอุบลวิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

อุบลราชธานี เขต 1

คำนำ

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเสนอผลการดำเนินงานนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาการอ่าน การเขียนภาษาไทย ในรูปแบบ Active Learning เรื่อง สาระลดรูป ละครเปลี่ยนรูป ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียง การอ่านรู้เรื่อง และการเขียนสื่อสารของนักเรียนให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การพัฒนาวัตกรรมการครั้งนี้มุ่งเน้นการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนโดยใช้แบบฝึก ซึ่งช่วยให้นักเรียนเรียนรู้จากง่ายไปหายาก สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังช่วยสร้างแรงจูงใจ ความสนใจ และความมั่นใจในการเรียนรู้ภาษาไทย

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานนวัตกรรมฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่สนใจในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย ทั้งยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้และขยายผลต่อไป เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างยั่งยืน

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ และสนับสนุนการดำเนินงานนวัตกรรมจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นางสุกัญญา บุญหยาด

ผู้จัดทำรายงาน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
1. ชื่อนวัตกรรม.....	1
2. ผู้จัดทำ.....	1
3. ระยะเวลาดำเนินการพัฒนานวัตกรรม.....	1
4. ที่มาและความสำคัญ.....	1
5. วัตถุประสงค์.....	1
6. กลุ่มเป้าหมาย	1
7. เครื่องมือที่ใช้.....	1
8. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม.....	2
9. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	3
10. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้.....	5
11. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย.....	5
12. บทเรียนที่ได้รับ.....	5
13. เงื่อนไขความสำเร็จ.....	5
14. ภาคผนวก.....	7
- ภาพกิจกรรม	
- เครื่องมือ	

รายงานการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
ของสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โรงเรียนอุบลวิทยาคม ปีการศึกษา ๒๕๖๘

1. ชื่อนวัตกรรม

การพัฒนาการอ่านการเขียนภาษาไทย ในรูปแบบ Active Learning เรื่อง สรรดรูป สระเปลี่ยนรูป
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึก

2. ผู้จัดทำ

นางสุกัญญา บุญหยาด ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

3. ระยะเวลาดำเนินการพัฒนานวัตกรรม

เริ่มวันที่ 16 พฤษภาคม 2568 ถึง วันที่ 15 พฤษภาคม 2569

4. ที่มาและความสำคัญ

การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถือเป็นรากฐานสำคัญ
ของการเรียนรู้ในระดับต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านภาษาไทยซึ่งเป็นเครื่องมือหลักในการสื่อสารและการเรียนรู้
ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มักประสบปัญหาในการอ่านและ
เขียนคำที่มีลักษณะพิเศษ เช่น สรรดรูป และสระเปลี่ยนรูป ซึ่งมีความซับซ้อนทั้งในด้านเสียงและรูปแบบการ
เขียน ทำให้เกิดความสับสนและส่งผลกระทบต่อความเข้าใจในภาษาไทยโดยรวม

ดังนั้นข้าพเจ้า จึงได้พัฒนาแบบฝึกที่เน้นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลายและสอดคล้องกับพัฒนาการ
ของเด็ก จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึก เรื่องสรรดรูป สระเปลี่ยนรูป สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้แบบฝึกที่พัฒนาขึ้นต่อทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึก

6. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 31 คน

7. เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้

- 7.1 แบบฝึกสระ เปลี่ยนรูป ลดรูป ดังนี้

1. แบบฝึกสระ อะ
2. แบบฝึกสระ อี
3. แบบฝึกสระ อัว
4. แบบฝึกสระ โอะ
5. แบบฝึกสระ เอะ
6. แบบฝึกสระ แอะ
7. แบบฝึกสระ เออ
8. แบบฝึกสระ เอาะ

7.2 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

7.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ

8. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

ขั้นตอนที่ 1 (P : plan)

วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

ขั้นที่ 2 (D : Do)

สร้างเครื่องมือประกอบด้วย:

- 1) แบบฝึกเรื่องสระลรูปและสระเปลี่ยนรูป
- 2) แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านและการเขียนก่อนและหลังเรียน
- 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึก

ขั้นที่ 3 (C : check)

ตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ก่อนนำไปทดลองใช้จริง

ขั้นที่ 4 (A : Act)

ดำเนินการทดลองใช้แบบฝึกกับกลุ่มตัวอย่างในระยะเวลา 4-6 สัปดาห์ โดยมีขั้นตอนดังนี้:

- 1) ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)
- 2) ดำเนินการสอนโดยใช้แบบฝึก
- 3) ทดสอบหลังเรียน (Post-test)
- 4) สอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

9. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการใช้แบบฝึกที่ออกแบบอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะแบบฝึกที่เกี่ยวข้องกับสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป ซึ่งเป็นเนื้อหาที่นักเรียนมักมีปัญหา การใช้แนวคิดทางทฤษฎีควบคู่กับการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ

แนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนคิดแก้ปัญหา/รูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้

รูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาแบบฝึก เรื่องสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และศึกษาผลของการใช้แบบฝึกที่พัฒนาขึ้น ต่อทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียน รวมถึงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึก

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการเขียน

การอ่านและการเขียนเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะในช่วงชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นของการเรียนรู้ภาษาไทยอย่างเป็นระบบ แนวคิดของ Piaget (1970) ชี้ให้เห็นถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษา ในขณะที่ Vygotsky (1978) เน้นบทบาทของสังคมและวัฒนธรรมในการส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ งานวิจัยของสมศรี สุวรรณทัต (2559) พบว่า การใช้แบบฝึกที่ออกแบบตามพัฒนาการของผู้เรียนช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป

สระลดรูปและสระเปลี่ยนรูปเป็นลักษณะเฉพาะของภาษาไทยที่มีความซับซ้อนในการเรียนรู้ โดยเฉพาะสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น งานวิจัยของจิราภรณ์ พงษ์พิทักษ์ (2561) แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสังเกตและเปรียบเทียบรูปแบบของสระ สามารถช่วยให้นักเรียนเข้าใจและจดจำรูปแบบของสระได้ดีขึ้น นอกจากนี้ งานวิจัยของวรรณิศา ศรีสุข (2562) ยังพบว่า การใช้แบบฝึกที่มีภาพประกอบและกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม ช่วยเพิ่มความสนใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในเรื่องสระเปลี่ยนรูปได้อย่างมีนัยสำคัญ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบฝึก

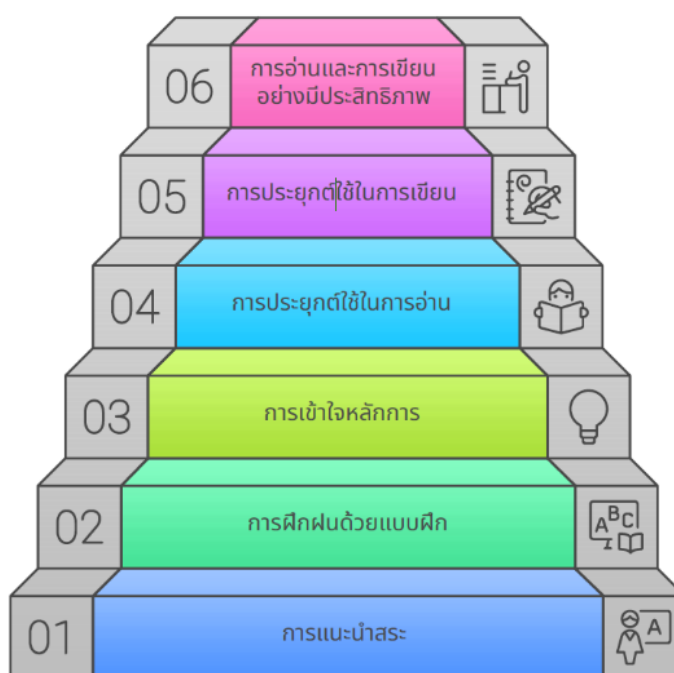
การใช้แบบฝึกเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยของอารีย์ แสงทอง (2560) พบว่า แบบฝึกที่ออกแบบตามหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม สามารถพัฒนาทักษะการอ่าน

ของนักเรียนได้อย่างชัดเจน ขณะทำงานวิจัยของ ณิชวดี บุญเรือง (2563) แสดงให้เห็นว่า แบบฝึกที่มีลำดับเนื้อหา จากง่ายไปยาก และมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการเขียนที่ดีขึ้น

สรุปสาระสำคัญจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการใช้แบบฝึกที่ออกแบบอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะแบบฝึกที่เกี่ยวข้องกับสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป ซึ่งเป็นเนื้อหาที่นักเรียนมักมีปัญหา การใช้แนวคิด ทางทฤษฎีควบคู่กับการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่ม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ

การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน

10. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

ดำเนินการทดลองใช้แบบฝึกกับกลุ่มตัวอย่างในระยะเวลา 4-6 สัปดาห์ โดยมีขั้นตอนดังนี้:

- 1) ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)
- 2) ดำเนินการสอนโดยใช้แบบฝึก
- 3) ทดสอบหลังเรียน (Post-test)
- 4) สอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

11. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

การทดลองใช้แบบฝึกดำเนินการกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 31 คน โดยใช้ระยะเวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ ผลการวัดทักษะการอ่านและการเขียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึก พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าแบบฝึกที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการเก็บข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึก พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านความเข้าใจง่ายของเนื้อหา ความสนุกสนานในการทำกิจกรรม และความรู้สึกว่าตนเองสามารถอ่านและเขียนได้ดีขึ้น ซึ่งสะท้อนว่าแบบฝึกมีความเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียน

12. บทเรียนที่ได้รับ

จากการดำเนินการวิจัยและพัฒนาแบบฝึก พบว่าแบบฝึกที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพในระดับดีมาก สามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องสระลรูปและสระเปลี่ยนรูปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการทดลองใช้แบบฝึกพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านและการเขียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกในระดับมาก

13. เงื่อนไขความสำเร็จ

ด้านนักเรียน

- นักเรียนสามารถเรียนรู้เรื่องสระลรูปและสระเปลี่ยนรูปได้อย่างเข้าใจและสนุกสนาน
- การใช้แบบฝึกช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจในการอ่านและการเขียนมากขึ้น
- นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ
- แบบฝึกที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมกับระดับชั้นและพัฒนาการของนักเรียน

ด้านครู

ครูศึกษาหาความรู้ตลอดเวลาเพื่อให้ทันต่อในยุคปัจจุบันและพัฒนาวิธีการเรียนการสอนของให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้านผู้บริหาร

สนับสนุนการเรียนการสอนของครูทางด้านทรัพยากรต่างๆ ให้การดำเนินการสอนให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ผู้ปกครอง

ดูแลช่วยเหลือนักเรียนทางด้านการเรียนโดยการทบทวนเนื้อหาหรือการบ้านเมื่อกลับถึงบ้าน และได้เห็นพัฒนาการด้านการเรียนของลูกหลานไปในทางที่ดีขึ้น

ภาคผนวก

- ภาพกิจกรรม
- เครื่องมือ

ภาพกิจกรรม

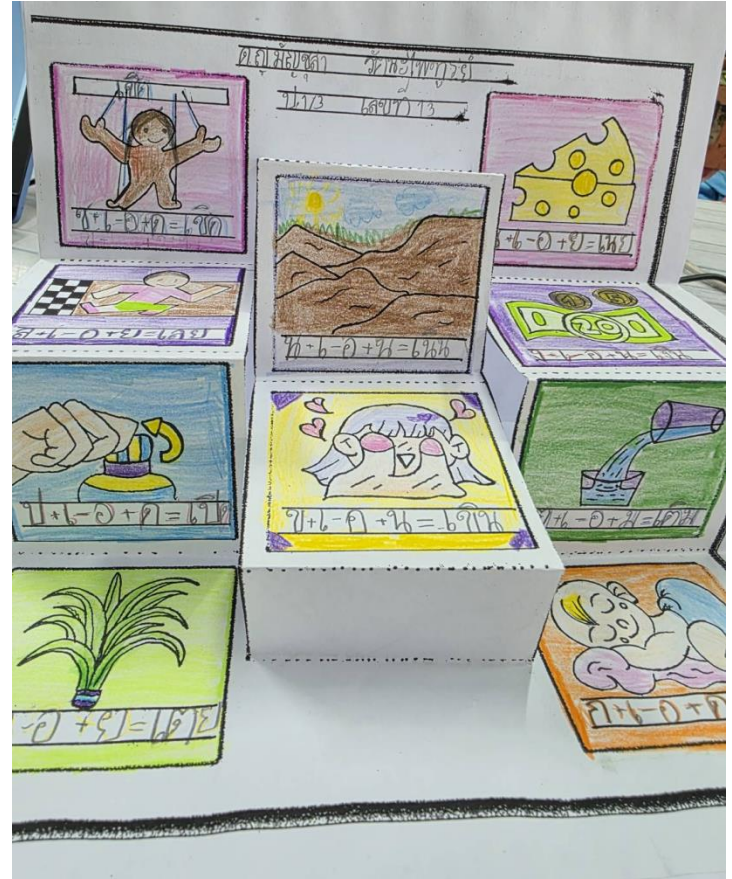

คิวอาร์โค้ดเครื่องมือ

แบบฝึกสละเปลี่ยนรูปลดรูป